

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi és gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ és a „Sárosmegyei gazd. egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az eperjesi népbank helyiségeiben, tóuteza 2.

Megjelen: minden vasárnap.

Elofizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Hirdetési díj:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyilt-tér minden sor 10 kr.

Maradjon-e Kis-Szeben rendezett tanácsu város?

Megyénk alispánja azon benső viszonytól fogva, melylyel Kis-Szeben közönsége iránt viseltetik s érdekeit önzetlenül előmozdítani kívánja, az üresedésbe jött polgármesteri állomás betöltése előtt azon fontos kérdés eldöntésére hívta fel e napokban a kis-szebenieket, hogy tanácskozzanak saját hatáskörükben: nem volna-e Kis-Szeben érdekében célszerű, ha megszűnőnek rendezett tanácsu város lenni s nagyközséggé alakulna át?

A kérdés úgy egyszerűen oda vetve — meghökkenő hatással lehet.

Vannak ugyanis kérdések, melyeknek látszólagos megdöbbenő volta csak magában a szóban rejlik: csak a szó fejez ki olyas valamit, mely tulajdonképpen nem létezik, s ha kérdjük vagy kutatjuk, hogy tulajdonképpen mi a dolog magva, reá jövünk, hogy biz' az csak fényes szappanbuborék vagy sokat mondó üres pharazs.

Ilyen szappanbuborék — véleményünk szerint — legújabb közigazgatási törvényeink életbeléptetése óta ama autonómikus képzelődés is, melyet e szavakkal: „rendezett tanácsu város“ szokás kifejezni.

Az új községi törvény életbelépte előtt a községek még csak bírtak némi autonómiával: a község a törvény korlátai között önállóan intézhette belügyeit s a megye — a községi határozatok ellen benyújtott felelővessések esetén kívül — csak azon esetben avatkozhatott a község belügyeibe, ha közbenjárását vagy segélyét maga a község képvisellete kérte.

Jelenleg e korlát is illuzorius. Az új törvény 2-ik §-a fenntartotta ugyan ezen elvet, de az is csak buborék, mert a 26-ik § világosan kimondja, hogy a megye mindenkor beavatkozhatik a községek belügyeibe ha azt a közigazgatás vagy a közbiztonság érdekei követelik. Tehát oly ezimen, melynek nagyon is világos az értelme s mely naponta egy rizsna papírosnak kiutalványozásától a polgármesteri hivatal betöltéséig, de jure és de facto alkalmazható. Jövőre, ha egy városi hajdunak kabátjáról egy rézgomb lehull, a megye engedelmé nélkül — ha ezt a közigazgatás és közbiztonság érdekei így kívánja — még e rézgomb sem varrható fel.

A község autonómiája ad absurdum van vite. Feltétlen joga egy síncs, de kötelességei és terhei szaporodtak. Semmit sem követelhet határozatlanul, de tőle mindent követelhetnek s felette — minden belügyeiben is — érvényesen határozhatnak.

Hogy a községek önálló jog ikban teljesen meg vannak bénítva — ez az új törvény átoltvasása után első pillanatra világos: de hogy még nagyobb terhek háramlandnak rájuk, különösen a rendezett tanácsu városokra, ez a következőből derül ki.

Az új törvény 66-ik §-a kimondja, hogy a rendezett tanácsu város polgármesterének évi javadalmazása azon fizetsi fizetésnél, mely az illető törvényhatóságban a főszolgabírák, — a rendőrkapitányoké, azon fizetésnél, mely a szolgabírák részére van megállapítva, kevesebb nem lehet. Vagyis jövőre a polgármester fizetését meggyenkben a főszolgabíró részére 1300 frtra, a kapitányét 850 frtra lesz kénytelen Kis-Szeben felemelni.

Felette megfontolandónak tartjuk

azt, vajjon a város anyagi viszonyai olyanok-e, hogy ezen luxus-költség többletet elbirja?

Kis-Szeben eddig azon szerencsés helyzetben volt, hogy a kormányknak esekély összegű segélyezés mellett, kiadásait jövedelméből fedezhette. Községi pótlék kivetésére szüksége nem volt.

Ha a polgármester és kapitány fizetését a törvény rendelte összegig felemeli — meg kell barátkoznia azon gondolattal, hogy jövőre községi pótlék kivetése elkerülhetlen.

De ezen pótlékkal nem lesz kimerítve a dolog és a rendezett tanácsu város hivatásából önként felmerülő még más és pedig nagyobb pótlék kivetésének szüksége, mert nem szabad számításon kívül hagynunk, hogy a kor haladtával új kulturális költségek fognak felmerülni s Kis-Szeben mint rendezett tanácsu város: önére utalva s a megye által szorítottva, nem állhat meg jelenlegi állapotában, nem stagnálhat a kerkövetelte haladással szemben, s újabb és újabb összegeket lesz kénytelen előteremteni.

Hiszen ha csak tehernagyobodásról lenne szó és volna elegendő jövedelmi forrás e terhek fedezésére, — vagy ha az újabb terhek recompensatioja fejében a város újabb autonómikus jogokat nyert volna az új törvény által — akkor már csak lehetne áldozatokat hozni.

De mindnyájan tudjuk, hogy Kis-Szeben már a mostani kulturális igényekkel szemben is szegény város s alapos azon feltevés, hogy ez idő szerinti jövedelmi forrásai nem emelkedni, sőt apadni fognak. Az is kétségtelen, miként pusztán azért, hogy rendezett tanácsu város maradjon, tehát üres titulust, egy drága apparatussal dol-

gozó tisztikart fenntartani — legalább is hiú luxus-kiadás, mely megfordított arányban áll megnyirbált autonómikus jogaival.

Ha a város nagyközséggé alakulna át, akkor ezen szervezet mellett a községi előljáróság állana: a bíróból és helyetteséből, 4 tanácsbeliből, pénztárnokból, jegyzőből, közgyámból és községi orvosból s díjazott ügyvédből, vagyis a jelenlegi tisztviselők a város vagyoni helyzetéhez mért díjazással elvolnának helyezhetők.

Hatásköre majdnem ugyanaz maradna, mert bizony az új törvény értelmében, önállóság és autonómia tekintetében alig van különbség a tanácsu város és nagy község között. — Ellenben belügyi adminisztratív kiadásai tetemesen apadnának s annál nagyobb összegek állnának rendelkezésére a napról-napra növekvő kulturális célokra.

Kis-Szeben azonban perhorrescálja e lépést, a legnagyobb terhek árán sem akar megválni e czímtől: „Sz. kir. város“ és sokat mondó önzettelt utal „a várn, a regále és erdőinek“ jövedelmére: mely jövedelem véleménye szerint képessé teendí őt még a mostaniaknál is nagyobb terhek elviselésére és újabb kulturális befektetésekre.

De valóban így van-e az? Megengedjük, hogy a jelenlegi szükségleteket így amugy fedezi a mostani jövedelem. De fognak e ezen jövedelmi források azon arányban nőni, mint a milyen arányban a rendezett tanácsu város adminisztratív és kulturális szükségletei nőndnek?

Mindnyájan tudjuk, hogy a helybeli forgalom, a vásárok jövedelme a vasuti hálózatok növekedésével apad és apadni fog olyannyira, hogy a vásárok s azokkal a helybeli vámok lassankint

képeznek, melyek mind az ő szépségét hirdetik.

Ő nem figyel ugyan a férfiakra, mert tisztességes nő és aztán szegényen magát szegényes ruházata miatt, amiért sebes léptekkel halad végig az utcán, mert nem akarja, hogy oly szemek fixirozzák, kik meg tudják különböztetni a hód-karmantyut a szoboly-menyétől. Szegény, de szép nő. Ebben rejlik a megoldhatatlan problema, hogy mint egyezhetik szegénység a szépséggel.

A nevelés a legjobb elveket taníthatja a nőnek, de szeméit nem zárhatja el és a morál sohasem fogja őt megakadályozni szépsége, feltedezésében.

„A szépség előjog“ mondja Hugo Viktor és a nők nagyon szeretik az előjogot éreztetni. Minden elveknek dacára sok szép nő igen szomorú állapotok találja napról-napra, évről-évre, mindig és mindenkor csak a legszükségesebbel elégedni meg, soha egy kis felesleg, egy kis dísz, szóval egy kis fényűzés. Egy egész ember életén át, mely a munkálkodónak oly rövidnek, a henylőnek oly hosszúnak tetszik, egy egész emberéleten át soha egy selyem ruha, egy briliant gyűrű, egy szép karpercz, soha egy bál! pedig milyen szép megjelenés volna ő a bálon, ha magára vehetne olyan szép ruhát, olyan drága ékszert, mint azok a nők, a kiken egyéb szépet nem fedezhet fel az ember. . . .

Már nem tudom hol, de emlékszem, hogy valamikor a lány-nevelésről olvastam valamit, a hol a szerző mint alapelveket ezeket mondja: „Tanítsd leányodat arra, hogy egy kifizetett kartonruha sebb mint egy selyemruha, melyet hitelbe vettek, hogy a fehéremű, melyet a mama varrt sebb, mint melyet más által hitelbe himeztettek. Tanítsd meg télen kemény cipőt viselni és nyáron minden ruhán

TÁRCZA.

A szerelem himnusza.

Egy a nevünk, egy vér foly ereinkben,
Együtt játszottunk már mint kis gyermekek
Nekem is kedves, áldott, drága minden,
Mi boldog emlék, szentelt föld neked.
Hol könnyű szíved daloltál, örültél,
Ott jártam én is gond nélkül vígan,
S a temetőben, hol zokogva ültél,
Anyád siralmán, kisírtam magam.

Óh szép frigy ez, mely lelkünk összefűzte!
Ugy kezdődött, mint a nagy folyamok:
A kiesi forrás a magas tényűsbe
Szirtből fakadva cseppekbe ragyog.
Elrejtí útját mely erdők homálya,
A völgy felé frís lejtéssel esörög,
S mikor kiér a főszeles lapályra,
Hatalmas hullámokban hömpölyög.

Az ősi házban titkon, észrevétlen,
Virág-nyitáskor kezdődött regénk:
Rokon csókban, gyermek-ölelésben
Aradt az első érzelem belénk:
Félnék barátság szűz ábrándja volt az,
Merevő, néma, boldog áhítat:
Te nem vágyódtál rá, hogy átkarolhass,
S én nem kívántam forró ajkadat.

Csak álmodoztunk együtt, összebújva,
Agyunkat nem pörzölte szenvedély.
Szép és szelid volt lelkünk füve, bújja,
Mint a világos, holdas nyári éj.
Alig sejtettük, hogy szeretsz s szeretlek,
S talán nem is volt még az szerelem,

Csak ködkép-tükre méla képzeletnek,
Múltat s jövőt nem ismerő jelen.

Egy-egy vágy perezní föllángolása,
Egy elrejtett tekintet, egy sóhaj, —
Ez volt szerelmünk első támadása,
Mint esemetén az első zsenge gally.
Valami mondhatatlan előérzet,
Valami végzetes oadadás,
Mint midőn tavasszal a természet
Bübáját kelti láthatlan varázs.

Sötét, szilaj, sorsingató viharban
Tudtuk meg legelőször, hogy mi az,
Mi méz gyanánt gyűlt a szívünkbe halkán,
S kitért ajkunkon, mint közös panasz.
Az ég, kis árva, elborult feletted,
S élő szülők közt árva lettem én;
De mert az Isten egymásnak teremtet,
Egygyé forrt lelkünk a bánat tüzen.

És jöttek a nagy megpróbáltatások:
Időnk szeretkezésre nem maradt,
Csak sirni volt okunk, a rózsá-álmat
Mind elveré egy átkos pillanat:
Csalódás megtört, esábitott kísértés,
Mindenki vádolt, bántott, elhagyott;
De új erőnk lett mindig az az érzés,
Hogy az enyém vagy s a tied vagyok!

S nem esüggedék el, meg nem tántorodtunk,
Szerelmünk győzött sorson és időn!
Kéjből, reményből nem lehet kifogynunk,
Szívünk gazdag lesz türe, szenvedőn:
Hitünkben meg nem ingat soha semmi,
Üldözhet átok, gond és gyötrelm:
Édes szeretni és szeretve lenni
S csak egy boldogság van: a szerelem!

A szép nő.

Este van, a homályos téli ég magasán
lebeg a sétáló közönség felett, lábuk alatt ropog a hó. Az elegáns kereskedések szép kirakatai fényesen ki van világítva. És amint a járó-kelők a csinos városrészben vándorolnak, olykor-olykor meg-megállanak, oda-oda tekintenek egy kirakát esábitó kincsalmazára és aztán nehéz lélekkel, szorult kebellet tovább haladnak.

Most egy itju szép nő áll meg egy ékszerész kirakata előtt, szemében visszaverődik a gyémántok s smaragdok fényugára s a kirakott rubinok tüze átszökik a szép nő arcára, mely kipirul a vágy s izgatottságtól. Hosszan nézi a sok szebbnél-szebb drágaságot — míg végre távozik.

Kedvtelenség, lehangoltság, roz kedvűség, vastag felhőként borulnak arcára s arcának minden izma elárulja benső gondolatait: „O felfordult világ! Miért ékesíthetik mások magukat ilyen pompával s nekem kell elégednem az anyántól kapott félbevalókkal, ki azokat szinte anyjától kapta!“

Akarjátok tudni kiesoda az a nő! Nézetek végig akármelyik sötányon valahány főútezőn és találotk akárhány példányra.

Kis fizetéses hivatalnok neje. Semmi sem jogosítja fel őt gyémántok viselésére, de ő maga inkább tartja érdemesnek magát, arra hogy drágakövek borítsák, mint akármelyik bankárnét, ki az ásványország minden drágaságát magára szokta akasztani. És ha azt kérdezték, hogy miért véli ő magát erre inkább feljogosítottnak? A felelet igen egyszerű: Mert szép és ő tudja, hogy szép. A tükör — persze óeska, hasadt tükör — naponta beszéli neki és a melllette elmenő férfivilág tekintetei s odapillantásai egész fejezeteket

teljesen elvesztik pénzügyi fontosságukat. A regálékra sem lehet valami vérmes reményeket építeni. Ha egyszer megváltatnak, ezen váltással is az fog történni, a mi történt más váltásokkal, s egy emberöltő múltán el fogjuk azokról is mondhatni: hogy sem pénzünk sem posztóink. Végre az erdőjövedelem? Igaz ugyan, hogy rendszeres kezeléssel mellett évről-évre megújuló jövedelmi forrás; de ha a város többi jövedelmi forrásai nem emelkednek, sőt valószínűleg apadni fognak, pusztán fával és jóakarattal nem lehet egy r. tanácsú város napról-napra növekedő adminisztratív és kulturális szükségletit fedezni.

Szerény nézetünk szerint nem kellett volna Kis-Szeben városának e kérdésben ogy hirtelenül határozni. Megérdemli a kérdés a higgadt és minden hiúságtól ment megfontolást.

No de azt hisszük, hogy napjaink felvetett kérdés, megteremti következményeit s Kis-Szeben város határozata sem lesz utolsó határozat ezen ügyben.

Érdekes közgyűlés.

A városi képviselő-testület f. hó 19-én feleltes közgyűlést tartott. Főtárgya volt a f. hó 11-én villámapás következtében leégett r. kath. főtemplom újbóli befedésének kérdése.

I. A tanácssterem ezen alkalomból teljesen megtelt s a képviselők feszült figyelemmel várták a közgyűlés megnyitását. Előnkül polgármester a közgyűlést megnyitván, meglepő, érzéstől átlengett beszédében emlékezett meg a katasztrófáról, mely a gyűlés összehívására alkalmas szolgálatot, felemlítvén azon, hiteles adatokkal támogatott történelmi tény, hogy a főtemplom 1788-ban utoljára égett le, a mikor azzal együtt úgyszólván az egész város lett a lángok martalékjává, tehát csaknem a szerencsétlenség 100 éves fordulóján állott be az újabb katasztrófa.

Ezután olvastatott a városi tanács ez ügybeni előterjesztése.

Ezen előterjesztés szerint az ügynek halasztása a falakra és boltozatokra nézve komoly veszéllyel járván, a tanács a tűzveszély után nyomban felhívta a városi építész, hogy a templom újbóli befedésére vonatkozólag készítsen tervet és költségvetést.

Az építész feladatának azonnal megfelelt, a tanács e munkának a magánvállalkozás útján biztosítása céljából f. hó 17-ik napjára ajánlati eljárást hirdetett.

A terv az volt, hogy e templom 16-os vaspléhhel fedessék és pedig a következő okokból.

Zsindely alá hozni e tetőt többé nem lehet, mivel ez az építészeti szabályrendeletbe ütköznék. A mi a eszerpél való befedést illeti, erre nézve szakértők aggályosnak és kétségesnek tartják, vajjon e tűzveszély által különben is szenvedett falak ily terhet káros utóhatás nélkül megbírnának-e? Azonkívül megfontolandók itt azon hátrányok is, melyekkel a cserépfedél ily kiterjedt, az időjárás esélyeinek annyira kitért épületnél, a komplikált s szükségképen sok hajlássar valamint mely fedélfeszítéssel bíró konstrukciónál fogva járna.

A palakóval való befedés részben ugyan-ezen hátrányokkal járna, eltekintve attól, hogy aránytalanul drága is lenne, ezen anyagot, ha nagyobb munkáról van szó, külföldről kell hoztatni s ugyanonnan a munkásokat is, mivel a fedés ezen nem külön szakértelmet igényel; azonkívül a palakó nagyon szenved a meleg és jégeső behatása alatt s kisebb mérvű szélviharok is könnyen rongálásokat okoznak benne.

A mi az ajánlati eljárást illeti, ennek alkalmával beadott 3 rendbeli ajánlat, melyek közül kettő részleges (ács, kő) munkára vonatkozott s csupán egy az egész munkára. Ez utóbbit Pajtás és Wirth előnyösen ismert kassai építő- és ácsmestertársak adták be, kik hajlandók a munkát 10,2% árengedmény mellett elvállalni.

A tanács előterjesztés felolvasása után Kubinyi Albert képviselő emelt szót, kitűnő és hangulatteljes beszédében kiemelve annak szükségét, hogy a midőn ily monumentális épületnek a befedéséről van szó, nem szabad azon állásponton helyezkednünk, hogy a takarékosági szempont legyen a mérvadó, kívánja tehát szólni, hogy a befedés stilszerű módon történjék és bár nem tartozik a szerencsétlenség által közvetlenül érintett vallásfelekezethez, mindazáltal azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a munka méltó kivételének költségeihez városunk minden fia felekezeti különbség nélkül hozzá fog járulni, köszönetet mond a tanácsnak azon buzgómért, melyet a gyors intézkedések tekintetében kifejtett, de kénytelen javasolni, hogy a fedél tervezése egy oly szakférfiúra bízassék, ki ezen szakmában általánosan elismert tekintély s részéről azt hiszi, hogy Henslmann lenne felkérendő, hogy a tervezést elvállalja. E beszédét általános vilárossz tetszésnyilvánítások követték s általában a közgyűlés hangulata oly emelkedett és lelkesült vala, mint a hogy ezt csak nagy ritkán tapasztaljuk.

Hasonló szellemben szólt fel ismételtén Feszt Lajos képviselő is, indítványozván, hogy a kormány kéressék fel egyik szakértőjének kiküldetésére, esetleg pedig Lippert, primási templomépítész kéressék meg a tervezésre. Pletényi Endre képviselő mély köszönetet mondva azon meleg érdeklődésért és lelkes aldozatokért, mely ezen ügygel szemben nyilvánult, azon aggodalmának ad kifejezést, hogy a javaslatba hozott módok sok időt veendnének igénybe, holott ellenben a templom befedése, épen a boltozatok érdekében melyek annak legértékesebb és legszebb alkatrészeit képezik, lehetőleg legsürgősebb követelmény. Indítványa tehát oda terjed, hogy addig is, míg a monumentális helyreállítás tényleg megkezdhető lesz, a templom fedessék be ideiglenesen az előterjesztett terv szerint, elhagyva abból mindazon munkákat, a melyek egyelőre elhalaszthatók.

Fest Lajos, Rakovszky Ferenc, Ghillány József és főleg Palugyay Gusztáv ismételt felszólalásai következtében végre abban történt meg a megállapodás, hogy Bretz Sándor v. építész küldessék ki Kassára hogy az ottani dóm-helyreállítás művezető Frödét hívja meg a város nevében a tervezés céljából. Bretz Sándor építész e megbízás folytán még az nap Kassára utazott.

Bár ezek szerint ezen közgyűlés pozitív eredményre nem vezetett is, mégis tagadhatlan, hogy az e város évkönyveiben mindenestre emlékeztetés maradt, mert képtel tártá elénk egy lelkesült város közönség polgári együttlérésének.

II. Még egy fontos előterjesztés tétetett le a gyűlés asztalára. Beterjesztett ugyanis hogy a Wünsch Róbert derék eszternaépít-

kezési vállalkozóval megejtett tárgyalások azon eredményre vezettek, hogy a vállalkozó ez évben kiépíti az árok-utcai felsővonalat, Klein háztól a Király-féle ház fötetei szögletéig, a Pulszky-Bertányi-Stock és Witelkiféle házak közt lévő árok-utcai zugutczának eszternáját, a megyeháztól az árok-utcaig vezető vonalat, továbbá a magyar-utcai felső és a kovács-utcai vonalat, s végül a eszterna-rendszernek a ma'om árokkal összeköttetését. Mindezen munkák költsége 17 ezer és 51 frt.

A coulaus vállalkozó ezen összeg fizetésére jéve ráállott azon módozatra, mely-nél fogva ezen összeg az állandóított 4% nyi pótlékkal vagyis évi 2400 frttal még pedig kamat nélkül fog törlesztetni, míg az egész összeg ekként kifizetve leendő.

A közönség örömmel fogadta ezen rendkívül előnyös megállapodást, melynek az lesz köszönhető, hogy a belváros már ez idén kanalizálva lesz.

Ezen alkalommal a kapitányi hivatal újból utasított, hogy erélyesen intézkedjék arra, miszerint azon háztulajdonosok, kik házaikat a közszertől eddig még össze nem kötötték ezen összeköttetését már most haladéktalanul létesítsék.

Külömfélék.

A király születésnapja. Szokás szerint a székesegyházban megtartott isteni tiszteleten, a város összes köz és magán hivatalok tisztái kara jelen volt. A szt. misét Pletényi Endre apát plebános fényes segédlettel végezte.

Kinevezés. A pozsonyi mk. pénzügyigazgatóság Istvánffy János eperjesi mk. adóhivatali gyakornokot a szenicei mk. adóhivatalhoz VI. oszt. adótitkárrá nevezte ki.

Kis-szebeni iskolaszék. A községi iskolaszék tagjainak megbízatása még f. évi július havában lejárt; a városi képviselő-testület a községi iskolaszék újjáalakítására szavazást rendelvén el, ezen szavazás alkalmával következő iskolaszéki tagok választottak meg: Wittenberger Samu, Skvarla István, Tomcsák János, Teppicz György, Ehler Odön, Gall Alajos, Havrillay Sándor, Pily Antal, Gergely Nándor, Zimka János, Rosenthal Mór, Sommer József, Székán Sándor, Thomae Nándor és Mayer Lajos.

Kis-Szebenem akar nagy községé átalakulni. Megyénk alispánjának átiratát, melylyel vezérezzükünk bővelten foglalkozik, Kis-Szeben város augusztus hó 14-én tárgyalás alá vette s egyhangulag elhatározta, hogy nem akar nagy községé alakulni s a sz. kir. város marad. A határozat szövegéről a következő. A képviselőtestület a város tanácsának ez ügyben beadott jelentését egész terjedelmében elfogadván, a város anyagi és szellemi körülményeinek, valamint polgársága értelmiségi és aldozatosságának teljes ösmertében ezen szab. kir. városnak nagyközségnek leendő átalakulásának eszméjét egyelőre teljesen mellőzni határozván, felhívó alispán urnak különben is e város irányában mindenkor tanúsított jóakarata ez érdeklődésért köszönetet mond s tiszteletteljes felkér, miszerint az üresedésbe jött polgármesteri állás betöltésére minél rövidebb határidőn tűzzön s a választást e városra nézve kedvezően kerestülvezzesse. Erősen meg lévén a képviselőtestület győződve, miszerint ha ezen üresedésbe jövő többi fobb tisztviselői állás a törvény köllékeinek megfelelően tehetséges és munkaképes egyénekkel tölthetik be s e város igazán rendezett tanácsa a képviselőtestület önzetlen támogatásában részesíttetik, a város anyagi és szellemi körülményei is kedvezőbb lendületet nyervén az eddigi jellegét úgy a városi

mint a megyei közönség teljes megelégedése és büszkeségére, a polgárság külön megterhelése nélkül is meg fogja tarthatni s a nagy községé való átalakulás eszméje, mely valósulása esetén a városra nézve határozott s több helyre nem hozható szűzesített jelentene, nem fog felmerülni. Megbizatik ezek folytán a városi tanács, miszerint a felhívó alispán urat a város nevében az üresedésbe jött polgármesteri állás melőbbi betöltésére felkérje.

Diszbed dr. Vályi János püspök ő méltóságánál. O Felsőge koronás királyunk születése napjának megünneplése alkalmából, ő méltósága dr. Vályi János köztiszteletben álló főpapunk diszbedét adott püspöki palotájában, melyre városunk politikai, egyházi, katonai és polgári világ fobb képviselői hivatalosak valának. Töbök közt ott látek Mattyasovszky Tamás főispánt, Péchy Ede tábornokot, Palugyay Gusztáv törvényszéki elnököt, Fuhrmann Aador polgármestert, Pinski r. es. kir. őrnagyot, Pletényi Endre apát-plebánost, Ghillányi Józsefet, Kubinyi Albertet stb. Az ebéd a vendégszerető főpapnál uralkodni szokott kedélyes fesztelenség között folyt le. O méltósága ezen alkalomból poharat emelve ő Felsőge, az álva hallgató közönség előtt következőket mondotta: „Tisztelt uraim! Ősi erényeiben soha fogyatkozni nem tudó magyar nemzet ma felsége ura s apostoli királyának híalás elismeréssel adózik. S méltán, mert állami életében azon reá nézve örvendetes tény előtt áll, hogy a mily nagygyá alig két évtized alatt fejlődött, — azt a jóságos Isten, a minden adományok kuttjeje után, egyedül neki köszönheti, — ki előrelátó gondoskodásával és mély bölcseségével hű népétől távol tartott minden veszes borulatot, mely békés és örvendetes fejlődésre káros hatással lehetett volna. Ezért a nemzet hálaja különösen ma nemesak meghatározó díszünnepélyeiben, hódolatételes ádvirtaiban, hanem főleg a menyeyi áldások hű kívánataiban méltóan nyilatkozik. Es az egyház — hatalmának erejével — a nép ezen kegyeletét megszenteli a mindenható Istennek bemutatott vértéküli áldozatával s ajtatos imával könyörgé le az égi kegyelmeket a vallásos fejedelem, a legjobb apostoli királyra. Uraim! ma felsége Urunk születése napján vallásos buzgóságunk, dynastikus hatása mindenkor legbiztosab zálaga apostoli királyunk iránt való tántoríthatlan ragaszkodásunknak, a legtisztább kútforrása igaz örömiünknek s határtalan jókívánatainknak. Azért ezen ünnepeles alkalommal hódolatételes lelkesedéssel emelek poharat leggondosabb fejedelmünk boldog s hosszantartó uralkodása és életére, kérve a jóságos Isten, a királyok királyát, hogy ő es. kir. apostoli Felsőget, urunkat s legjobb fejedelmünket, a fenséges dynastiával együtt, hű népei boldogítására s szeretett hazánk javára még igen sokáig éltesse. Eljen a király! — A jelenlévők háromszoros éljenekkel járultak hozzá ő méltóságának hazafias, lelkes szép szavaihoz.

Tisztelgés Szent-Andrássy Lajosnál. A helybeli izr. hitközség méltányolván a jeles férfiú világra szóló jótékonyát, e folyó hó 15-én négy tagból álló küldöttséget menesztett nagyságos Szent-Andrássy Lajos úrhoz, nála legmagasabb helyről ért kitüntetés alkalmából tisztelgani. A küldöttség Weiss Vilmos vezértanító, Patzau Mór, Schwarz Ede és Lefkovic Mór urakból állott. Hitközségi elnökünk akadályozva lévén a küldöttséget személyesen vezetni, Weiss Vilmos vezértanító urat bízta meg annak vezetésével, mely alkalommal a küldöttség vezetője következő szavakat intézett az ünnepelt férfiúhoz: „Nagyságos úr! Mélyen tisztelt hazafi! Ne-

tetszést találni, mely a nap melege ellen védi”.

Teljes elismeréssel vagyok ezen paedagogiai tétel iránt. De az elmélettől még igen távol van a gyakorlat. Ha a leány egyszer észrevette, hogy szép, egy a megfizetett kárton iránti lelkesedése hűlni kezd, és úgy találja, hogy az ő lábaeszkájának nem való a keménybőrű cipő s megvan róla győződve, hogy nyárban a Foulard des Indes nem megveendő viselet.

A szép leánynyal szemben még csak kísérletet sem tesznek szülői a fenébb idézett tételt alkalmazni. Minek is? leányunk szép, a férfiak boldogulni fognak utána, ez az általános nézet. Vagy talán valami kenyérkereseti szakmát tanuljon? Minek? Hiszen elég hogy szép!

Es az ifjú hölgyeese osztja szülei nézetét, ha olyan lányokról van szó, kik valamely iparágat tanulnak, gunyosan bigyeszti ajkát és szánakozólag mondja: Nevelőnő, tanító, szabónő! O persze több ezeknél, neki meg van szép arca, tudja magáról, hogy ő keresett fényűzési ezikk.

A kevésbé szép lány, az tanul valamit, hogy majdan férjének segítségére lehessen, hogy ne csak fogyasztó, hanem kereső is legyen. A szép lány pedig már előre is irigylig maga-magát leendő férjéjől s azon gondolkodik, hogy vajjon nem lesze-e kár egy embernek annyi szépség. A szép leány — az öntudatos szép leány, bármily szegények legyennek is szülei, rendszeren jobban tud táncolni, mint főzni, jobban tud „Szulejka, Rocamból ifjúsága” és sok más füzetekben megjelenő regényt megbírálni, mint egy ruhát szabni, jobban tud francziálul párlírozni — persze csak tiz oldalt Ahnból — mint kiszámítani, mennyi jár tizenöt esomó zöldségért, ha párja

öt krajezár és bizon bátran mondhatjuk, hogy egy ilyen jól nevelt kisasszony nagyon rosszul nevelt leány, ki semmire sem ért.

Ha most az olvasónóket szóhoz juttatnám, bizonyára azt kérdeznék tőlem, hogy hát annyira szeretem-e én a rut nőket, hogy kedvükért a szépeket kikérgetném a világból? Korántsem! Holnap felkötőm magam, ha szép nő nem volna többé a világon. Csodálom és tisztelem a teremtés eme virágait és teljesen osztom a német író szavait:

Hässlichkeit entsetztet immer,
Auch das schönste Frauenzimmer!

Mindenki tudja, a ki ismer, hogy nagyon szeretem a nőket és ezek között mindenkifelett a szépeket, és sokszor mikor egy olyan valódi rút nőt látok, megrázkódom s fogvaezogva mondom: — brr! De jobb fölül Seyla, balról Charybdis. Itt a rutság mintaképe, amott a szépség rut tulajdonokkal. Melyiket válasszam? . . . Ez a kérdés már Rousseaut is foglalkoztatta, és ő azon eredményhez jutott, hogy a esunya nő előnyösebb lenne, ha nem volna kellemetlen.

Ime a circulus vitiosus! Nincs vég, nincs menkvés! Akármelyiket veszem, baj ér, és ha egyiket sem veszem? Nos . . . akkor sem jó. Szeretnék olyan leányra találni, kiben a legjobb nevelési rendszer megtestesülést nyert. De hát ha nem találók olyat. Csunya nem kell, a széptől pedig felek . . .

A tapasztalás arra tanított, hogy a szép nő teher. Ha panaszkodik az ember, hogy rosszul megy neki, mindjárt avval jönnek: „Igen, de szép neje van ám,” vagy pedig:

- Megyen a jogászbálba?
- Nem.
- Miért?
- A körülmények nem engedik meg.

— De önnek szép neje van, tehát kötelessége bálókat látogatni.

Ki tudná megmondani: vajjon a szép vagy a rút nő előnyösebb?

A szépség mindenestre mulandó, de a rutság maradó, de ebben az esetben persze ez sem igen vigasztaló.

Igaz, hogy sok esetben a nem szép leányból szép asszony lesz, de sohasem érik el azon fokát a szépségnek, melyen a szem oly szívesen ott tapad, habár a szívet hidegen hagyja.

A szép nő — ki semmi egyéb mint szép — nem mindenütt bir egyféle értékkel. Északamerikában, a hol sokkal több a férfi mint a nő, s ahol a szép nő majdnem oly ritkaság mint nálunk az okos nő, nagy becsé van a szép nőnek. Indiában az anyák meggyilkolják rut gyermeküket mert attól félnek, hogy nem kapnak számukra férjeket. De mit használnak nekem európaiknak, amerikai és indiai példák?

A szép nő gyakran daemon, habár anyagnak látszik, a esunya nő azonban igen közönséges étel.

Szent Amon nászjéjelen erkölcsi disertációt tartott nejknek a házasság hátrányairól, minek következtében a fiatal pár elhatározta, hogy azonnal elváltak; ebből azt következtetem, hogy szent Amonné asszonyság példányképe lehetett a rut nőnek. Csak hogy azt már előbb is tudhatta a különös szent. Vagy talán fedezhetett fel a nőnél oly tulajdonokat, melyeket a leány nem árul el.

Óriási különbség van a menyasszonyi és a házassági idő közt. Hogy valakibe belezeressünk és eljegyezzük, elég ha az illető szép, de mikor kölcsönös gond, kölcsönös baj mutatkozik, nem elégszik meg a férfi, ha a nőnek rizpóra megválasztása okozza neki a legnagyobb gondot.

Minden nő hű: a szép nőben azonban kétszeres adag hűség van. A női erény a legkisebb kőben is megbotlik, főleg ha a kő drágakő.

Egy szép nyakék vagy mellű sok évi nevelést kártya-várként képes legbe röpíteni. Corday Sarolta, mielőtt a vÉrpada lépett, frisuráját igazította meg. Utolsó gondolata tehát a hazáé és frisurájáé volt. A szép nő hűségéből erényt csinál. Szívesen néz kedvesének szemébe, mert tükrök, habár a lélek tükré.

A szép asszony rendszeren elégtelen. Állítja, hogy férje nem szereti, mivel megengedi, hogy három gombos keztűt viseljen, holott a megállapodást nem ismerő korszellem már tizenkét gombost talált fel; állítja továbbá, hogy ő nem irigy, és meghazudtolja maga-magát minden lépten-nyomon, mielőtt egy másik nön szebb kalapot, vagy finomabb mantedet lát.

Kebelbarátnéul rendszeren rut nőt választ, hogy szépsége annál inkább tünjék fel. Meg merne rá esküdni, hogy azért csatlakozott ehhez a miss Pastronához, mert szellemes.

A szép nő az egész világon ugyanaz: Egyiptomban, a hol természetes szemöldeit leborotváltja, hogy helyébe mást festhessen; Chinában, a hol lábait megnyomorítja, hogy kiesiny maradjon; a vad népeknél, a hol a tátovizóaszt a disz és pompa non plus ultrájának tartja; — Európában, ahol az egyetlen madarat utánozza, mely uszályt hord: a pávát.

De a kérdésre még mindig nincs válasz adva, t. i. szépségnek vagy rutnak adjunk e előnyt? Mint általános szabályt — ugy hiszem — mondhatom: „Széressük a szépeket és vegyük nől a rutakat.” Mondanom sem kell, hogy miut mindenben, ugy ezen szabálynál is van kivétel.

messzív tanügybarát! A helybeli izraelita hitközség, értesülve azon méltó kitüntetésről, melyben Nagyságod részesült, kellemes kötelességének ismeri Nagyságodnak szerencsés-kívánatait nyilvánítani, s én részesültem azon megtiszteltetésben, hogy a hitközség érzelmeit Nagyságod mélyen tisztelt személye iránt tolmácsoljam. Aki tudja, és ki ne tudná azt! minő jelentékeny áldozatokat tett le Nagyságod a nevelés és oktatás szent oltárára, érteni fogja, hogy miért érte csekély személyemet a megtiszteltetés — ezen ünnepelem alkalommal a hitközséget képviselni; mert magam is tanfőként lévén, Nagyságodnak a tanügy körül tanúsított nagylelkűségét, tekintet nélkül felekezetre, kellően méltán tudom. Hosszadalmas s talán Nagyságodra nézve fáradsó volna felsorolni mindazon tényeket, melyek mint megannyi fényes esilagok tündökölnek a tanügy egén; elég legyen megemlítenem azt, hogy városunk, megyénk, sőt edes hazánk tanügyének lendülete Nagyságod nevével szoros kapcsolatban áll. Most egyedül ohajunk az, hogy az Isten tartsa meg Nagyságodat még sokáig épség- és egészségben, hogy az általa lerakott gazdag magvainak üdvözülő gyümölcsében gyönyörködhessek! Eljen!!

Eperjes-bartfai vasút. Bornemisza Adam kormánybiztos ő méltóságától vették a következő táviratot: „Az eperjes-bartfai vasútra vonatkozó első tervezet a kormányhoz néhány nap alatt benyújtatik. A mérnökök e héten a tervezet alapján a helyszínén megkezdik a munkát.” — Megyénk és Bartfa város valóban sokat köszönhet ő méltóságának, ha a vasút létre jön, ki ernyedetlen buzgalommal, időt és fáradságot nem kimélő nem ambícióval, jár kel, buzdit, kér, ott és akkor, a hol és mikor az szükség. Bornemisza Adam csakugyan képviselője választói érdekeinek s a bartfaiak büszkéi is lehetnek képviselőségükre. Adja az ég, hogy buzgalomát siker koronázza!

Erkölcsemesítő egyesület. Megyénk erkölcsenmesítő egyesületének alapszabályai el készülték s a főispán ő méltósága által jóváhagyás végett a kormányhoz felterjesztettek. A gyűjtő ívek e napokban küldettek szét.

Kisebbségi városi határozatok. A sebesi új hid építés folytán szükségessé vált új vámpéldet kiépítése és pedig a Sebes felé eső részén elhatározatott. **Barkolás.** A csatornázás folytán a Flórián utcától a megyehatárig terjedő résznek kiburkolása elrendeltetett. **Palló egy hid.** A közgyűlés kimondta, hogy a Vilecz hegyre vezető uton, illetve a Tereza folyón nem hid, hanem csak palló lesz kiépítendő. **Új polgár.** Kovaliczky Mihály szent-péteri lakos az eperjesi polgárok sorába lett véve s a szokásos esküt e hó 19-én tette le a közgyűlés színe előtt.

Az alsó-tarajzi járás közönsége belátván a megyei gazd. egyesületnek nemestörökvesztését. Aranybánya község kivételével összes 47 községgel, 2 frtnyi tagdíj kötelezettsége mellett a m. gazdasági egyesületbe lépett be.

Csendőrségünk és a közrendészet. Már mult számunkban szólunk arról, hogy a csendőrség de jure volna törvényhozás útján arra kötelezendő, hogy a községek rendészetét is vigye. Hogy de facto sem háramolna rá valami teher, erre vonatkozólag következő figyelemre méltó sorokat vettük a f. tarajzi levelezőnkől: Népünk még jelenleg jó indulatú és erkölcsös életét él, lehetőségig a mennyire csak tölle és művelődési fokától elvárható tisztelettel viseltetik a törvény és a közhatalmokat iránt, tehát könnyen kivihetőnek és megengedhetőnek tartom, hogy a m. kir. csendőrség hatásköre a helyi közrendészetre is kiterjesszessék, mert a helyi közrendészet az általános vagyon és közbiztonsággal szoros kapcsolatban van, vidékünkön a vagyon és közbiztonság állapota dieseretes és így a m. kir. csendőrség leginkább a forma szerinti őrzéssel van elfoglalva, mely alkalommal minden fennakadás nélkül a helyi közrendészetre is kiterjeszhető figyelmét a nélkül, hogy fő feladatát elhanyagolná (pl. ez év I. felében alig 12 csekélyebb lopás fordult itt elő, egyébb semmi), de e mellett elkerülhetetlenül szükségesnek tartom, miszerint a csendőrök alndóan hagyassanak meg az őrsökön, hogy a helyi és személyi viszonyokkal alaposan megismerkedhessenek, mert ez leglényesebb alapfőfeltétel üdvös csendőri működésére, más részt legyen az egyes őrsökön a rendszeresített csendőri létszám teljes, nem úgy mint jelenleg az itt levő 2 őrsön mindegyiknél 2—2 csendőr hiányzik, sőt még azt is javasolnám, hogy a járásbeli 2 őrs minde-ikére az őrsparancsnokon kívül még legalább is 6—6 csendőr legyen állandóan alkalmazva s így könnyen kiterjesztheti működését a helyi közrendészetre is, s aránylag sokkal kevesebb kiadásal hiszen elérhető a tervezett cél, mint a költséges helyi rendőr közegekkel.

Saárossy-Kapeller Ödön. A magyar királyi államvasutak újjászervezésénél amaz örvendést tényt konstataálhatni, hogy a magasabb hivatalnokok kinevezésénél a szakképzettség lett irányadó. Ha tekintetbe vesszük azokat a rendkívül nehéz feladatokat, melyeket épen a mostani gazdasági összeköttetés mellett az államvasutak kereskedelmi igazgatóságának meg kell oldania, szerencsésnek kell mondanunk azt a választást, midőn egy oly személyiség, mint az eddigi osztályfőnök, Saárossy-Kapeller Ödön, a kit még a részrehajlatlan külföldi tekintélyek is a tarifolitika és kereskedelmi vasúti szolgálat terén

mint nagy tapasztalatú és kitűnő szakférfiú itélnek meg, igazgató-helyettesé lett kinevezve a kereskedelmi osztálynál. Saárossy-Kapeller ur, ki a hivatalnok rangfokozat lépcsőjén tényleg felküzdötte magát, már akkor is meg volt bízva a kereskedelmi igazgató helyettesítéssel, midőn a közlekedésügyi miniszteriumban az elnökségi titkár nehéz állásában fejtett ki dieseretes tevékenységet. Mint szakiró is kiválóan kitüntette magát, különösen „A magyar államvasutak 10 évi működése” című szakmunkájával, mely mű kitűnő szolgálatot tesz a magyar állam vasúti politikájának tanulmányozásánál.

Nem jönnek a szineszek. J a k a b Lajos kassai szinzigazgató társulata e hó közepéig maradt B-Füreden, honnan Makóra ment, hol szeptember második feléig maradt s onnan egyenesen Kassára jö a téli szezont megnyitni. A tervezett eperjesi utazás tehát részéről elmarad; de elmarad az előadási ciklus Aradi részéről is, miután Aradi szeptember végéig maradt Egerben s innen Szegedre indul, hol október 2-án nyitja meg az ujonnan felépült színházat.

Tisztviselő határidőre. Bartfán e hó 19-én tartott közgyűlésen a városi polgármester jelentést tett, miszerint P. J. tanácsnok hivatalában oly nagy a rendtelenség és mulasztás, hogy esakis az ő közbenjárásával volt kieszakozható, hivatalában eddigi megmaradása. Ugyanis a polgármester azt remélte, hogy P. J. tanácsnok adott szavát meg fogja tartani s a hivatalában előforduló hiányokat és mulasztásokat ki fogja pótolni, s azontul teendőinél kellő igyekezetet fog tanúsítani. Azonban sajnosan kellett tapasztalnia, hogy esalódott, mert bár majdnem három havi idő telt el azóta, hogy P. J. tanácsnok fentebb említett ígéretét megtette, mindazonáltal „a régi életmódot tovább folytatja”, hivatalos ügyeinek elintézésében mindig a régi rendtelenség tapasztalható, számtalan sürgős ügyek daczára igen sok hátralékos ügyek még most is elintézetlenül hevernek, több úgy már évek óta”. Ezek alapján a polgármester azt kéri a közgyűléstől, miszerint ezen ügyet a saját hatáskörében orvosolja. Erre több tag felszólalt s kérte az illető tanácsnok ellen a fegyelmi eljárást, de ekkor újra felszólalt a polgármester s kijelentette, hogy ő korántsem akarja azt, hogy ily uton orvosolassék ezen dolog, hogy ő esakis békés uton való elintézését akarja az egésznök, mire per et contra vita támadt a képviselőtestületben és a legtekintélyesebb tagjai a képviselő-testületnek, szemrehányásokat tettek a polgármesternek, hogy míg egyfelől feltárja a tarthatlan állapotot, másfelől ellenzi az erélyes lépések foganatba vételét, de ennek daczára a közgyűlés elhatározta, hogy P. J. tanácsnok hanyagságának és mulasztásának kipótlására hat héti határidőt tűzött ki. Valóban érdemes lenne már erélyesebb lépéseket tenni ez ügyben, hogy a közérdek ne szenvedne többé oly nagy hiányt.

Tátrafüreden a természet remek szépségeiben tündöklő e klimatikus gyógyhelyen, mely az üdülést és szórakoztatást kereső közönség részéről évről-évre fokozódó mérvben keresetik fel, az utó-évadban oly intézkedéseket léptetünk életbe, melyek fürdőnk látogatását igen csekély költségek mellett is lehetségessé teszik; ugyanis augusztus hó 25-étől a szobák jelenlegi árát felnyire szállítjuk le; ily módon 50 kros szobák is lesznek kaphatók, a legszebb, legkényelmesebb berendezésű szobák ára pedig 1 frt 25 kr. lesz. A fürdés szintén tetemesen olcsóbb lesz. Az ételmezést illetőleg teljes ellátás, tehát reggeli, ebéd (négy tál étel) s vacsora naponkénti 1 frt 50 kr-ért lesz kapható. Az étlap szerinti étkezésnél pedig az árak szintén jóval leszaklítottak. Az ország összes vasúti vonalain szeptember hó végéig érvényes menet-terti fürdő-évd jegyek adatként ki, 33% árleengedéssel. Vidékünkön az őz rendszeren a legkedvezőbb időszak lévén, ajánljuk a t. ez. közönségnek a kínált előnyök felhasználását. Kelt Tátrafüreden, 1886. augusztus havában. A fürdő-igazgatóság.

Póttanfolyam. Egyházmegyénk nagyérdemű püspöke, aki eddigelő különösen népoktatásunk fejlesztése körül oly fényes érdemeket szerzett, újában ismét jelét adta atyai gondoskodásának. Alig jelent meg közoktatási miniszterünk azon rendelete, hogy ezentul a hivatalban levő, oklevél nélküli tanítók számára az anyagi kedvezőtlen helyzete miatt, póttanfolyamok az állami képezdék-nél tartatni nem fognak; már is örömmel hallottuk a hírt, hogy a kassai egyházmegye azon tanító számára, a kik mint gyakorló tanítók ügyességüknek jelét adták, a szükséges elméleti ismeretek megszerzése végett a helybeli képezdében a szünidő alatt póttanfolyam fog rendeztetni. És a hír megvalósult. Dr. Schuster Constantin ő excellenciájára a kezdeményezést sikerre vezette az által, hogy 200 frtot adományozott a felmerülő költségek részbeni fedezésére. A főpap nemes példáját követték Desewffy Sándor, Répászky Mihály, Págyás Ferenc kanonok urak 50—50 frttal, sőt lelkesünk és mások is siettek szeretet-adományaikkal elősegíteni az üdvös eszme megtestesítését. Sáros-, Zemplén- és Abauj-Tornamegyéből 20 kath. néptanítónak lett ezáltal alkalom adva, hogy hiányos ismereteiket kellően kiegészítsék. A kir. tanító-képezde érdemes igazgatója, Erdődy János mindent elkövetett, hogy a póttanfolyamot siker kísérje és e végre a tanári karral vállatve az oktatást oly módon eszközölte, hogy az egyes halgatókat némesak kirtársra és szorgalorra

birta, de egyuttal tovább képezésük iránt is kellően tájékozta. A tanfolyamot eddigelő látogatásukkal megtisztelték az ügybizdó egyházmegevei tanfelügyelő, Desewffy Sándoron kívül Dezső Lajos sárospataki áll. kép. igazgató, Léderer Abraham fővárosi kir. kép. tanár, Mauritz Rezső realisk. igazgató, Veredy Károly kir. tanfelügyelő stb. És mindnyájan azon kellemes meggyőződéssel távoztak, hogy a póttanfolyam áldásos működése meggyőzően is a legjobb hatással leend, a mennyiben 5—6 derék tanítóval ajándékoz meg. Adja Isten, hogy ezen üdvös intézmény évről-évre, mint külföldön, fenntartassék, mert így egyházmegyénkben a kontárantitók helyét szakértők fogják elfoglalni, a miből a legüdvösebb haszon háramlik majd az egyházra és hazára egyaránt. Elismerés azon férfiaknak, a kik a nemes eszme mellett buzgólkodnak. Bizony többet ér a jó tett, mint a legérdekesebb paedagogiai elmélkedés.

A helybeli congr. izr. iskolában a beiratások az 1886/7. tanévre e folyó hó 29. 30. és 31-én mindig délelőtt 9—11-ig az iskola helyiségében eszközlelndők. Az előadások szeptember 1-jén veszik kezdetüket. Azon szülők, akik egész vagy részbeni tandíj fölmentésért szándékoznak folyamodni, ebbeli kérvényeiket szeptember 1-jéig az iskolaszéki elnökséghez nyujtsák be. Az isk. igazgatóság.

Középfokú kereskedelmi iskola Miskolczon. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara a vallás és közoktatásügyi miniszternek f. é. július hó 5-én 24.545. sz. a kelt engedélye alapján, f. é. szept. hó 1-jén, a miskolczi államilag segélyezett polg. iskola kapcsán középfokú kereskedelmi iskolát nyit meg. E 3. tanfolyammal bíró iskola 1-ső osztályába a gymnásiumi, real- vagy polgári iskola 4-ik osztályát legalább elégséges sikerrel végzett ifjak vétetnek föl. Az iskola mindazon kedvezményeket biztosítja a végzett növendékeknek, melyekkel a középiskolák s hasonrangú intézetek felruházvák. — Részletes programmal és tájékoztatással a miskolczi polg. iskola igazgatósága s a kereskedelmi és iparkamara készségeggel szolgál az érdeklődő szülőknek.

Az eperjesi takarékpénztár 1885—1886. évi üzlete. Az igazgatóságunk ezen évre vonatkozó jelentéséből kiemeljük a következőket. Az igazgatóság mielőtt üzleti jelentését előterjesztené, első sorban megemlékezik társulati elnökeiről, a kik már hosszabb ideig tartó betegsége miatt nem gyakorolhatják elnöki jogait. Elnökönek betegsége fájdalommal tölti el szívüket, s ezen fájdalmat némileg azon kitüntetés enyhíti, melyben a tisztelt elnök részesült, midőn a közügyek körül szerzett érdemei következtében f. 1886. é. július hó 24-én a Ferenc József-rend lovageresztjével díszítettet fel, úgy nemkülönben enyhíti azon erős reményük, miszerint egészségi állapota országunk és az emberiség érdekében javulni fog s hogy megújult erővel köztük, helyt foglalva, a társulat ügyeinek elintézésében még számos éven át tevékeny részt fog venni. Átterve az 1885-iki üzletévre, a betéti, váltó, közizálog, jelzálog stb. kölcsönüzletnek részletes méltatása után az összforgalomnál következő képet nyujt. 1885. évi július 1-én volt a pénztári készlet 27,660 frt 17 kr., az év folyamata alatti bevétel 4,778,128 frt 26 kr. összesen 4,805,788 frt 43 kr., az összes kiadás 4,748,108 frt 88 kr., maradt a pénztári készlet 1886. évi június 30-án 57,679 frt 55 kr. úgy, hogy a pénztári összforgalom 9,526,237 frt 14 kr-ra emelkedett. — A tartalékalap, a mely jelenleg csak saját kamataival nagyobbitatik, képvisel 22,284 frt 26 kr-t, a nyugdíjalap pedig 10,036 frt 14 kr-t. Veszteségek ezimén — a közgyűlési jóváhagyás reményében — számításba vettük: 1. a váltóknál 8918 frt 14 kr., 2. perkoltségeknél 427 frt 11 kr-t, 3. felszereléseknél 157 frt 74 kr-t, összesen 9,502 frt 97 kr-t. — Ezen leírások levonása után az 1885-iki üzletév 15,301 frt 11 krnyi tiszta nyeresémet eredményezett. — Az egyes üzletágak állását és az üzleti forgalmat a fentebbiek szerint esetelvé, indítványozza az igazgatóság; hogy veszteségek ezimén az általuk számításba vett 9502 frt 97 kr-t — és pedig a váltótárczájánál 8918 frt 14 kr-t; a perkoltségeknél 427 frt 11 kr-t és a felszereléseknél 157 frt 74 kr-t közgyűlésileg leírtnak kimondassék, hogy a lefolyt üzletévre az osztalék részvényt s e vényenként 25 frt-ban megállapítsassék és a 301 frt 11 krnyi maradvánka a jövő év nyereségi számlájára való átvitele elrendeltessék, hogy az általuk elősorolandó jótékonyezelű adományokat, valamint a társulati hivatalnokoknak és a hivatalszolgáinak az egy havi fizetésnek megfelelő jutalomdíj megszavaztassék. A közgyűlés, mely e hó 24-én meg fog tartatni, bizonyosan örömmel veszi tudomásul ezen fényes eredményt, mely, hogy ilyen, az a dolog természetében fekszik, hiszen a takarékpénztár vezetése oly férfiak és oly tisztviselők kezében van letve, kik nyűk és multjuknál fogva teljes garanciát nyujtnak az üzlet szolid alapossága és évről-évre növekvő forgalma iránt.

Ráth Mór kiadványai. A Ráth kiadásában fűzetenkint megjelenő új kiadásokból ismét több hagyta el a sajtót. „Horváth-Mihály Huszonötév Magyarországi történelméből” (1823—1848) híres munkájának hetedik fűzete, mely az 1836—39-iki év eseményeit, V. Ferdinánd uralkodásának első éveit adja. A fűzet ára 50 kr. — B. „Eötvös József beszédeiből” (1867—70) a második fűzet jelent meg. A népiszkolai, a nemzetiségi törvényjavaslatokról, az átterésről, az 1869-diki választásokról tartott beszédeken kívül benne van képviselői programbeszéde 1869-ből. Ara 50 kr. Eötvösnek „A karthausi” regényből (kilenczedik kiadás) a második fűzetet kapjuk; annak ára 40 kr. — „Jókai” vegyes irodalmi dolgozatait „Életemből”, ezim alatt gyűjtötte össze, s ebből a negyedik fűzet kerül a közönség közé. A fűzet ára 40 kr. — A külföldi művek kiadása közt gróf Tolstoj Leo regényes korrajzából „Háboru és béke” tizedik fűzete a második kötetet befejezi, de egy kötet még hátra van, Oroszország társadalmi és politikai állapotjait festi mesterileg e század legelejéről. A kitűnő orosz író a jellemzésben, a lélektani helyzetekben, sőt az előadásban is szellemi rokona B. Kemény Zsigmondnak. — „Lucretia Borgia”, Gregorovius történelmi tanulmánya a pásaság egyik legsötétebb korszakából. Fordították Márkus Miklós és Feleki József. A második fűzet jelent meg, s ára 80 kr. — Végül a „Magyar nemzet családi könyvtára” című vállalat egy új kötete „Washington életét” adja, Sparks János után átdolgozta Czuczor Gergely. Sparks angol író műve az eredetiben igen terjedelmes, s magában foglalja a nagy amerikai polgár levelezéseit. Czuczor még a negyvenes években készítette belőle e kivonatot, mely azonban ma is tanulságos olvasmány. Ara 80 kr.

A magyar nemzeti öltöny. A budapesti egyetemi polgárok között élénk mozgalmat keltett azon eszme megpendítése, hogy az egyetemi polgárok és a vidéki joghallgatók ismét a magyar nemzeti öltönyt hordják mint hordták a hatvanas években. Ennek aztán a gombkötők is megörülének.

Hirek a szomszéd megyékből.

— **A petroleum áldozata.** Kassán f. hó 11-én este megrendítő szerencsétlenség sújtotta a köztisztviselőben álló, egykor jómódú Klein családát. Özvegy Kleinnének leánya, Henriette kassaszony még este 10 órákor varogott. A lámpa nem terjesztvén elég fényt, a leány közelébe húzta magához, de a lámpa fölborult s a szerkezet láng elborította Henriette ruháját. Kétségbeesett kiáltással futott az udvarra. A konyhában a család egy veder vízzel öntötte le, az udvaron is több kupa vízzel öntöttek a földön vergődő leányra. Ekkor érkezett meg fivére, Klein Béla ki rá vetette magát s nagy nehezen eloltotta a lángokat, miközben maga is súlyos égési sebeket szenvedett. A leány akkor már annyira összeesett, hogy a leg gondosabb ápolás sem segíthetett rajta. Egy napi leirhatlan szenvedés után meghalt.

— **Ritka szép özbakot** lőtt lefolyt héten a betleri uradalom erdőseibein eszkeresze Széchenyi Géza gróf, a betleri kastély ez idő szerinti vendége; a teljesen kifejlett szép példány kasszegereze 31 kilot nyomott és husa zsirrétegekkel szokatlanul bőven el volt látva. A gróf, most kedden késő este egy igen nagy agyarást is elejtett.

— **Merész rablás történt** Beregmege V.-Atya községében, Ugyanis a napokban éjjel három rabló tört be Nagy Lajos 62 éves öreg ember házába. A megremült ember ezt észrevéve, a boglyakemenésébe bujt, a rablók azonban kihúzták onnan s vallatni kezdték, hogy hol tartja a pénzt. Ez vonatokat odaadni a véres verejtékének gyümölcsét a rablók ekkor, hogy ne láthasson, lepedőt terítettek fejére s hátra kötötték kezeit, majd felhúzták a mestergerendára. Az öreg végül kivallotta, hogy a pénz a ládában van. A rablók erre feltörték a ládát s mintegy 600 frtot 4 nagyob és 6 kisebb tallért vittek el. A hatóság még eddig eredménytelenül nyomozza a rablókat.

— **Az orosz sapka.** Keresztmező, a gács-határ mellett a mult héten inkább kellemetlen mint érdekes kalandon esett át néhány gácsország stanislaui kiránduló. A Kárpátok közt bolyongva, Rahón háltak meg, s délelben Keresztmezőre érkeztek, hol a fogadóba szálltak. Alig ittak meg néhány pohár bort, három zsanár lépett be föltöltött szuronyu fegyverekkel. Az őrsvezető töltésre vezényelt s a meglepett utasoknak kijelenté, hogy le vannak tartóztatva. Semmiféle magyarázat nem használt, a kis város lakosainak általános föltünése mellett kísérték be őket a szolgabíróhoz, s innét, hosszú jegyzőkönyvek fölvétele után a zsanárkaszárnyába. A szolgabíró távirati kérdőközlésére Szigetről a válasz érkezett, hogy a kiküldendő bizottság megérkezéseig a foglyokat a leggondosabban őrzétek. A kirándulók keservsen töltötték az éjszakát. A jelzett bizottság helyett másnap déltájban jött meg a távirati meghagyás, hogy a letartóztatottakat szabadon kell bocsátani. E furesa kaland oka pedig semmi más, minthogy két kiránduló olyanformán fehér vászonsapka volt, a minőt az orosz tiszték viselnek. E sapka a szigeti hatóságokban azt a gyanut keltették, hogy a turisták orosz tiszték s azért istávoztak olyan gyorsan a városból. A magyar hatóságok tehát elhatározták, hogy az idegeneket nyomom követik s egyidejűleg hasonló megkereséssel fordultak Lembergre, Stanislauba és Gácsország egyéb városába. A szigetről kiküldött kommisszió azonban utközben, különösen pedig Rahón, a hol a turistáknak számos ismerősről volt, konstalálta, hogy nem orosz kimerőkről, hanem becsületes gácsországi polgárokról van

szó s erre aztán szabadon is erőztették őket. Hiába, az orosz sapka nálunk nem igen népszerű!

Hosszú lovaglás. P. J. bányai lakos a napokban hírt vett, hogy Kassán lakó anyja meghalt. Miután az ideutazásra más alkalmatlansága nem volt, Breznóbányán lóra ült és a szegény párán 43 órán lovagolt. Tornaújára érkezve, a ló kidült s a lovagló, hogy idejekorán érkezék a temetésre, kocsin sietett be Kassára. A temetésre mindamellett későn jött, s nem maradt más hátra, mint régi pajtásai-val, búfelejtőre összeülni, mely ülésezés a városban kezdődött és Opáczkán végződött, a honnan a szomorúkodót fiakerék hozták be nehéz állapotban, de pénze hiányával, melynek hovatűnése előtte megfoghatóan. Be is jelentette a rendőrségnek esetét, de mindhiába, a rendőrség nem tudott baján segíteni.

— **Száz éves kenyér.** Máramaros-Szigetről írják: A megye levéltárnoka a régi iratok rendezetése közben egy esomagra akadott, melyen ez a felirat állott: „Qualitas Panis Marmarici in penuria Anno Domini 1786.” — Egy darab kenyér a száz év előtti máramarosi inségből. Szörnyű ránézni e kenyérnek nevezett „valamire”, mely most is szájalmat kelt az iránt a szegény nép iránt, mely azt fogyasztani volt kénytelen. A darált zabból készült kenyér ehhez a süttehez képest valóságos kalács, mert ebben a „kenyér”-ben csak egy rész zab, a nagyobb rész pedig fakéreg-törmelek. Mint kuriozumot őrizte meg a megye, hogyha majd súlyos napok következnek, a késő unokák elmondhassák: az 1786-iki szomorú kenyérrel még sem vetekezhettek a mostani kenyér, azon tullicizálni már csak a halál képes.

— **A rozsnóbi prém. főgymnáziumhoz** igazgatóul Tóth Lőrincz dr., kassai prém. főgymnáziumi tanár nevezetett ki, míg Nátafalussy Kornél, a jelenlegi igazgató, ugyanily minőségben a kassai főgymnáziumhoz jön Benedek Ferenc helyére, ki viszont a tanév kezdetével megnyitandó konviktus régenséget veszi át.

— **München és Kassa.** A jó kassaiakat nagyon felboszantotta az a német otrombaság, melylyel a müncheni városatyák Budapest meghívását visszautasították. Akadt végre egy társaság, melynek eredeti ötlete támadt, hogyan kell a müncheni uraknak megfelelni. Megvásárolták a „Nem illik” egy német kiadása példányát s azt elküldték Münchenbe a következő levél kíséretében: „München királyi székváros tekintetes városi képviselő-testületének! A hírlapokból értesültünk, hogy a te-

kintetes képviselő-testület Budapest fővárosunk meghívását a Buda visszavételének kétszáz esztendő emlékkünnepén való részvételre, az illendőség minden törvénye ellenére, nyersen és durván visszautasította. Ennélfogva tekintetes képviselő-testületnek — hogy jövőben e fajta német baklővések elkerültesse — szolgálatot vélnünk tenni, midőn a mellékelt könyvecskét különös figyelmükbe ajánljuk, miután láttuk, hogy a civilizáltságával hetvenkedő német nemzetnek ilyen könyvre még mindig igen nagy szüksége van. Mi alulirottak pedig, kiknek ősei jobbadán Németországból és Ausztriából vándoroltak be ide, nagyon boldognak érezzük magunkat s büszkék vagyunk rá, hogy a szép Magyarországot nevezhetjük hazánknak. Kassa, 1886. aug. 15. (Következik 40 aláírás”).

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**

HIVVTALOS ROVAT.

491. szám. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1886. évi 2646, 2671 és 2704. sz. végrehajtást elrendelő, és az eperjesi kir. járásbírósnak 3197, 3198 és 3199. sz. kiküldést tartalmazó végzése által az eperjesi népbank javára Puhorányi Nándor ellen 148 frt 445 frt és 172 frt tőke, ennek 1883. év augusztus hó 9. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 159 frt 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1206 frtra becsült 4 darab csikó, 2 darab kanczáló és függőtermésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 3324. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Eperjesen és annak határában leendő eszközölésére **1886. évi szeptember hó 1-ső napjának délelőtti 9 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a

értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron alul is eladtni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Eperjesen, 1886-ik évi augusztus 9-én.

Presták József

kir. bír. végrehajtó.

Az eperjesi kir. ügyészségtől.

3781/886. szám.

1-3

Árlejtési hirdetmény.

A felügyeletem alatt álló eperjesi közp. fogházban ugyszintén a kis-szebeni, hártfai, svídniki, girálti s lemeszi kir. járásbírósnak fogházakban letartóztatott összes foglyok élelmezése az 1887-ik évi

január 1-étől ugyanez évi december hó 31-éig bezárólag terjedő időre árlejtés útján fogván biztosítani, az árlejtés hatánapjául **f. évi szeptember hó 13-ik napjának délelőtti 10 óra** tűztetik ki.

Az árlejtés az eperjesi kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben fog megtartatni, hol az árlejtési feltételek is megtekinthetők.

Mirol a vállalkozni kívánók oly megjelöléssel értesíttetnek, hogy a szabályszerű bélyegjeggyel ellátott zárt irasheli ajánlataik 600 frtyi bánatpénz melléklése mellett az árlejtésre kitűzött óráig alulirt kir. ügyészségnél e fogadtnak.

Eperjes, 1886. évi augusztus hó 9-én.

A kir. ügyész helyett:

Ribóssy

kir. alügyész.

036,886 tk. szám.

Hirdetmény kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tetetik, miszerint Vida Aladár mint

néhai Medveczy Keresztély végrendeleti végrehajtójának önkéntes árverési ügyében

1. Elárvereztetik Eperjes város 226. sz. telekjegyzéknyomán 394. lr. s 385. ö. i. sz. Medveczy Keresztély nevében álló ház.

2. Kiküldési ár 1258 frt.

3. Az árverés a kebelbeli telekkönyvi hivatalban **1886. évi október hó 14-én délelőtti 10 órakor** megtartatik.

4. Venni szándékozók kötelesek 125 frt 80 kr készpénzben vagy óvadékpapirokban bánatpénzül letenni.

A vételár egyenlő részletekben és pedig az 1-ső részlet 1 a második 2. és a harmadik 3 hónappal a leütéstől számítva 6% kamatokkal az eperjesi kir. adó mint letéti hivatalba befizetendő, bánatpénz az utolsó részlete beszámíttatik.

5. Az ingatlan a becsáron alól el nem adatik.

6. A feltételek alulirt hatóságnál megtekinthetők.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság Eperjesen, 1886. évi július hó 31-én.

Kellner Károly,

b. jegyző.

Palugyay,

elnök.

NEM HIVATALOS ROVAT.

184 — 3

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni magy. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni és turiametei osztályaiban elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott levő ménlő-állomány részére folyó évi november 1-től, **1887. évi október hó végéig** szükségelendő

takarmány és élelmi czikkek

u. m. kenyér, zab, széna, alomszalma, ágyszalma, kemény tűzifa és petroleum biztosítása végett.

1886. évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor a debreczeni osztály részére az itteni számvivő irodában.

1886. évi szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor a turjaremetei osztály részére Ungvárt a városházánál.

1886. évi szeptember hó 8-án d. e. 10 órakor az eperjesi osztály részére Eperjesen a város házában, irásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog tartatni.

A szállítási szerződés, illetve feltételek a helybeli méntelep számvivő-és ménteleposztályok irodájában megtekinthetők.

Debreczeni m. kir. méntelepparancsnokság.

A Flórián utca 35-ik számú házban

csipke-vergőde

nyílt meg.

E vergődében mindennemű és mindenféle csipkeverésben adatik az oktatás. A vergődébe való felvétel szerény feltételek alatt mindennap történik.

Bővebb felvilágosítást ugyanott nyerhetni.

Eladó kályhák

többféle minőségben felállítva megszemlélhetők

az eperjesi népbanknál.

LIPPMANN
KARLSBADI
PEZSGÓ-PORA

A karlsbadi ásványvízről nyert forrástermeknek segítségével készíthető, tehát ezek mindenhatóvalos anyagot tartalmaznak és minden gyógyító tulajdonait különös erősenyve juttatják.

Elvágást gerjeszt Használatra kellemes gyomorban szenvedőknél Halássa biztos Emésztést előmozdít Yade-mecuma Felülmulhatlan behajszó SZOR

Kellemes, kényelmes, olcsó, teltit üditő Egészséges! minden esikarólag működő hajszószert pillulánál stb. előnyben részesítendő. Orvosilag ajánlva gyomor-, bél-, máj-, vese- és hólyag-bajoknak.

Elismert és sokat keresett háziszor.

Emésztési gyengeség vagy háborgatott emésztés, elvágytatás, illó elemű által előidézett gyomor és bél atoniak, nyakasság és éves utáni rosszullet, kellemetlen felhőfűgés, felvadás, gyomorhív, gyomorajádalom, — nyomás vagy gőres-vértórhás, főtűzés, szédülés, migraine, vörredés, aranyert rendellenes széklet és makacs székrekedésnel. Ápprobál, szer kövérség ellen. **Válódni csak akkor, ha minden adagon a védjegy Lippmann** kezevonása látható.

Kapható minden bel-é külföldi gyógyszeriarban. 2 frt 15 kr. béküldése mellett, egy eredeti doboz bérmentve küldetik egy dobozról kevesebb nem küldetik.

Központi széküldés: Lippmann Gyógyszerárta Karlsbadban. Kapható eredeti dobozok 12 frt, 1 pár: 10 kr. s következő áraknál: Kassa: Gallik. Bártfán: Toperezer. Debreczenben: dr. Batschmak Mikolozon: dr. Hertz dr. Racz Munkacsón: Grotter. Nyiregyháza: Korányi. Lasker, Szopkó. S. A. -Ujhelyben: Pinter. Szatmáron: Bosán. stb.

Bernovits Gusztáv

KÖ és KÖNYVNYOMDÁJA

(Kassán malomutcza 14.)

ajánlja magát mindenemű, e szakba vágó

nyomatványok

gyors és pontos elkészítésére

a legjutányosabb áron.